

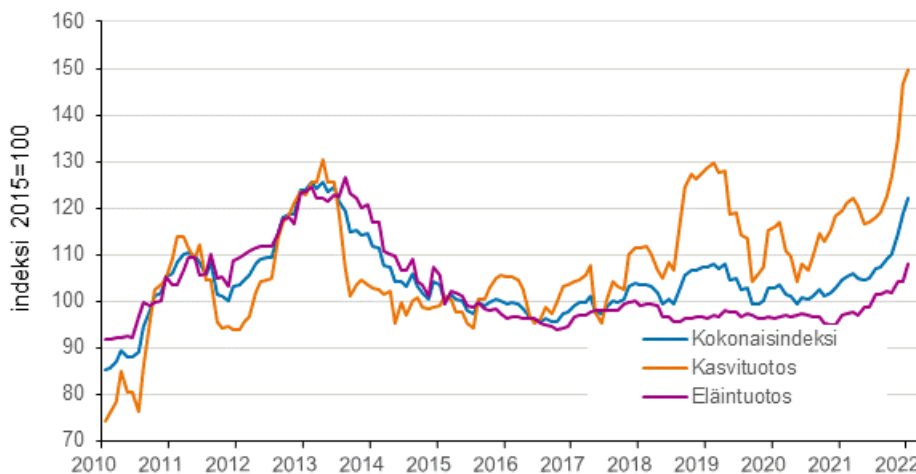
Maatalouden tuottajahintaindeksi

2022, tammikuu

Maatalouden tuottajahintaindeksi nousi tammikuussa 16,7 prosenttia

Tilastokeskuksen laskema maatalouden tuottajahintojen vuosimuutos oli tammikuussa 16,7 prosenttia. Kasvituotteiden hinnat nousivat 25,4 prosenttia. Liha ja eläintuotteet kallistuivat 11,3 prosenttia. Maatalouden tuotantopanosten hinnat ovat nousseet poikkeuksellisen paljon lyhyessä ajassa. Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheuttaa myös lisäpainetta panoshintojen korotuksille. Hintojen muutosten vaikutusta maatalouden tuottajahintoihin on tarpeen seurata tiheämmin. Maatalouden tuottajahintaindeksin tietokantataulukot päivitetään jatkossa kuukausittain 45 päivän viiveellä tilastokuukauden päättymisestä.

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, 1/2010–1/2022

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, tammikuu 2022

Indeksi (2015=100)	Pisteluku 1/2022 ¹⁾	Kuukausimuutos, % ¹⁾	Vuosimuutos, % ¹⁾
Kokonaisindeksi	122,1	3,0	16,7
Kokonaisindeksi, pl. turkistuotanto	125,5	3,7	16,6
Kasvituotos	149,7	2,2	25,4
Eläintuotos	108,0	3,5	11,3

1) Vuodet 2021 ja 2022 ovat ennakkollisia kunnes maidon lopullinen jälkikilitys on tiedossa

Sisällys

Tietojen tarkentuminen	4
Laatuseloste: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100.....	5

Tietojen tarkentuminen

Maatalouden tuottajahintaindeksin tiedot tarkentuvat pääsääntöisesti kerran vuodessa ensimmäisen vuosineljänneksen julkistuksen yhteydessä. Tietojen tarkentuminen johtuu maidon jälkitalityksestä. Lisätietoja tietojen tarkentumisesta on laatuselosteen kohdassa 4.

Maatalouden tuottajahintaindeksin 2015=100 kokonaisindeksin vuosimuutoksen tarkentuminen

Indeksi ja vuosineljännes		Vuosimuutos		
		Julkistus 16.3.2022	1. Julkistus (%)	Tarkentuminen (%-yks.)
Maatalouden tuottajahintaindeksi	2020	-2,3	-2,6	0,3
2015=100, yhteensä	I/2020	-4,4	-4,7	0,3
	II/2020	-5,1	-5,4	0,3
	III/2020	-0,2	-0,6	0,4
	IV/2020	1,1	0,7	0,4

Laatuseloste: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100 sisältää indeksipistelukuja kotimaassa tuotettujen kasvituotteiden sekä eläinten ja eläintuotteiden hinnannuutoksista. Indeksillä kuvaa maataloustuotteiden arvonlisäverottomien hintojen muutoksia ja hintakehitystä viljelijän kannalta. Seurattava hinta on ns. markkinahinta, jossa on mukana mahdolliset verot (pl. alv) ja johon ei ole lisätty tukia. Tilasto kertoo myös hintakehityksen vaikutuksesta maataloudesta saatavaan tuloon. Tilaston käyttäjiä ovat mm. kansantalouden tilinpito maatalouden taloustilien yhteydessä, tutkimuslaitokset, Eurostat, DG Agri, FAO ja viljelijät.

1.2 Käsitteet

Indeksin keskeiset käsitteet on määritelty Tilastokeskuksen käsitteetietokannassa ja kuvattu indeksin menetelmäselosteessa: <http://tilastokeskus.fi/til/mthi/men.html>.

1.3 Luokitukset

Indeksin kuusinumeroinen luokitus noudattaa pääpiirteissään maatalouden tilinpidon luokitusta (Economic Accounts for Agriculture EAA, jolla on yhteys kulloinkin voimassa olevaan toimialaluokitukseen NACE ja sen suomalaiseseen versioon TOL). Tiedot on luokiteltu Eurostatin kuusinumeroisen luokituksen mukaan kahteen pääryhmään eli kasvituotokseen ja eläintuotokseen, jotka on edelleen jaettu 11 alaryhmään. Luokittelu on esitetty tarkemmin julkaisussa EU:n Maataloushintatilastojen käsikirja ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

1.4 Tietolähteet

Maatalouden tuottajahintojen pääasiallinen tietolähde on Luonnonvarakeskus Luke. Muita tietolähteitä ovat Kasvistieto Oy, Kauppapuutarhaliitto, Hedelmän- ja marjanviljelijöiden liitto sekä lisäksi muutama yritys.

1.5 Lait, asetukset ja suositukset

Maatalouden hintaindeksit laaditaan Tilastokeskuksessa yhteistyössä Eurostatin kanssa perustuen ”herrasmiehsopimukseen”. Maatalouden tuottajahintaindeksin hintatietojen keruu ja tilaston laatiminen perustuu välillisesti seuraaviin lakeihin: EP:n ja neuvoston asetus maatalouden tilinpidosta (EY) N:o 138/2004, Laki maaseutuelinkeinotilastoista 20.12.1996/1197, Laki maaseutuelinkeinorekisteristä 29.12.1994/1515, Tilastolaki 23.4.2004/280.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Maatalouden tuottajahintaindeksi lasketaan Laspeyres'n hintaindeksin mukaisesti. Indeksilaskentaa varten tarvitaan perusvuoden painorakenteen lisäksi indeksiin kuuluvien tuotteiden kuukausittainen hintaseuranta. Indeksien painorakenne perustuu vuoden 2015 maataloustuotteiden arvonlisäverottomien myyntien arvoihin. Tietojen lähde on kansantalouden tilinpidon maatalouden taloustilit. Arvotiedot sisältävät tilojen väliset ja maataloussektorin ulkopuolelle kohdistuneet myynnit. Tuotteet ovat siten päätyneet suoraan käytettäviksi, jalostukseen tai vientiin. Painot eivät sisällä omaan käyttöön tuotettujen tuotteiden arvoa eikä kotipuutarhasta myytyjen tuotteiden arvoa. Tilaston painorakenteen arvopainot poikkeavat siis kokonaistuotoksen arvoista.

Suomessa maatalouden tuottajahintaindeksissä käytetään samaa painorakennetta jokaisella laskentakierroksella entiseen tapaan. Tiedot lasketaan 2015=100 indeksissä myös Eurostatin suosituksen mukaisilla kausipainoilla. Kausipainoja käytetään vihannesten, hedelmien ja perunan hintatietojen painotuksessa. Näillä tuotteilla on siten erilaiset painoarvot eri kuukausina ja/tai vuosineljänneksinä. Kausipainoilla lasketut indeksit julkaistaan ainoastaan [Eurostatin tietokannoissa](#).

Perusvuotta vaihdetaan viiden vuoden välein, jolloin painorakenne muutetaan vastaamaan perusvuoden tilannetta. Perusvuosi päättyy aina nollaan tai viiteen. Indeksit lasketaan kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosi-indekseinä.

Indeksin laskentamenetelmä on kuvattu tarkemmin tilaston kotisivulta löytyvässä menetelmäkuvauksessa ja maatalouden hintaindeksien käsikirjassa ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilasto kuvaa maataloustuotteiden hintamuutoksia viljelijän kannalta. Maatalouden tuottajahintaindeksi kattaa koko Suomen eikä alueellista jakoa ole. Tilaston kuvauskohde on maanviljelijöiden Suomessa tuottamat kasvituotteet, eläimet ja eläintuotteet, jotka myydään toisille tiloille tai maataloussektorin ulkopuolelle (pl. myynti kotitalouksille). Indeksissä mukana olevat hyödykkeet kattavat koko perusjoukon, tosin taloudelliselta arvoltaan pienillä tuotteilla ei ole omaa hintaseurantaa ja niiden myyntiarvot on indeksein painorakenteessa vyörytetty muille maataloushyödykkeille. Siten indeksissä olevat tuotteet edustavat painorakenteen kautta myös tuotteita, jotka eivät ole indeksissä mukana. Hyödykkeiden hintamuutosten seuraamiseksi tarvittavat hintatiedot kysytään tiedonantajilta, jotka on valittu otannalla tai harkinnanvaraisesti.

Tilasto koostuu kahdesta pääryhmästä: kasvituotteet sekä eläimet ja eläintuotteet. Kasvituotteet jakaantuvat edelleen yhdeksään alaryhmään, so. hyödykeryhmään, kuten viljat, vihannekset ja puutarhatuotteet sekä hedelmät. Näin ollen tilastossa on 11 hyödykeryhmää. Tilaston rakenne ja luokitus on sama kaikissa EU-maissa. Suomessa on hintaseurantaa kuitenkin vain kahdeksassa hyödykeryhmässä, sillä viinissä, oliiviöljyssä ja muissa kasvituotteissa ei ole taloudelliselta arvoltaan merkittävää maataloustoimintaa. Maatalouden tuottajahintaindeksin kahdeksan hyödykeryhmää sisältävät noin 40 maataloustuotetta, joiden hintakehitystä seurataan kuukausittain. Esimerkiksi kasvituotteisiin kuuluvan Viljat-hyödykeryhmän hintakehitystä seurataan viiden erilaisen viljan hintatiedoilla.

Tilaston laatimisessa tarvittavat tuotteiden hintatiedot saadaan pääosin Luonnonvarakeskus Luken laatimasta Maataloustuotteiden tuottajahinnat -tilastosta

(<http://www.maataloustilastot.fi/maataloustuotteiden-tuottajahinnat>). Lukesta saatavat hintatiedot kattavat noin 70 prosenttia Maatalouden tuottajahintaindeksistä, kun kattavuutta mitataan indeksein painoarvoilla. Luken tilasto sisältää maataloilta teollisuuteen, pakkaamoille ja välityksille jalostamattomina sekä pakkaamattomina myydyt tuotteet; tilojen välinen kauppa jää tilaston ulkopuolelle. Maatalouden tuottajahintaindeksissä tilojen välisessä kaupassa, kuten rehuviljakaupoissa, arvioidaan käytettävän markkinahintatasoa. Luken tilasto kattaa pääsääntöisesti yli 80 prosenttia siinä tarkasteltavista tuotevirroista lihan, maidon, viljan, rypsin ja rapsin osalta, ruokaperuna jää tämän alle.

Maatalouden tuottajahintaindeksissä hyödynnetään lisäksi Kasvistieto Oy:n hintatilastoa vihannesten hintaseurannassa. Näiden tietojen osuus on noin 12 prosenttia indeksistä. Kasvistieto Oy arvioi, että päätuotteissa sen hintatilastot kattavat 10–40 prosenttia kotimaisen tuotetuotannon määrästä.

Loput indeksein laatimiseen tarvittavista hintatiedoista saadaan muista tilastoista tai Tilastokeskus kysyy ne tiedonantajilta (rehukasvit, sokerijuurikas, tärkkelysperuna, jotkin kukat, hunaja ja turkikset). Osa kukkien ja taimien sekä vihannesten hintatiedoista saadaan Kauppapuutarhaliitto ry:n hintatilastoista. Liiton jäsenyritykset kattavat puolet Suomen kasvihuonealasta. Kauppapuutarhaliitto ry:n hintatiedoilla seurattavilla tuotteilla on viiden prosentin paino indeksissä. Tilastokeskuksen keräämillä hintatiedoilla on vajaa 13 prosentin osuus indeksissä, mistä valtaosa koostuu turkiskanoista. Tilastokeskus kerää turkisten hintatiedot turkishuutokaupoista, jotka ovat turkiskanojen tärkein myyntipaikka.

Suomessa laskettavassa Maatalouden tuottajahintaindeksissä ei käytetä vihanneksilla ja puutarhatuotteilla, hedelmillä ja perunalla vaihtuvapainoisia tuotekoreja. Kesäkuukausina vihanneksilla ja hedelmillä käytetään viimeisintä käytettävissä olevaa edustavaa hintaa. Indeksit lasketaan jatkossa EU:n tilastoviraston Eurostatin käyttöä varten myös kausipainoin.

Virhelähteitä ja tilaston tarkkuuteen vaikuttavia tekijöitä voivat olla hintatietojen puuttuminen osasta vuotta (esimerkiksi hedelmät ja varhaisperuna), tuotteissa tapahtuvien laadunmuutosten puutteellinen käsittely indeksilaskennassa, otantavirhe, indeksein painorakenteen epätarkkuus, mikäli maataloustuotannossa tapahtuu merkittäviä rakennemuutoksia, tiedonantajilta kerättävien hintatietojen heikko kattavuus sekä mahdolliset käsittelyvirheet. Otannasta aiheutuva epätarkkuutta voidaan kuvata estimaatin (indeksipisteluku) keskivirheellä ja laskea sen avulla luottamusvälejä indeksipisteluvuille. Maatalouden tuottajahintaindeksille ei ole estimoitu luottamusvälejä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Indeksi julkaistaan 45 päivää tilastoneljänneksen päättymisen jälkeen. Mikäli 15. päivä osuus viikonloppuun tai arkipyhään, julkaistaan tilasto seuraavana arkipäivänä. Marraskuun puolivälissä julkaistaan ennuste koskien vuoden keskimääräisiä pistelukuja. Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan ennakkollisena. Tilastovuotta koskevat lopulliset indeksipisteluvut julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden toukokuussa, kun on tiedossa maidon jälkitilin suuruus. Tarvittaessa tuottajahintaindeksistä julkaistaan ylimääräisiä tilastojulkistuksia. Tarkempi julkaisuajataulu löytyy osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Maatalouden tuottajahintaindeksistä julkaistaan internetissä julkistusten yhteydessä tuoreimpia lukuja käsittelevä lyhyt tiedote, joka löytyy tilaston kotisivulta.

Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan seuraavissa paikoissa: Maatalouden tuottajahintaindeksin kotisivuilla (<http://tilastokeskus.fi/til/mthi/index.html>), Suomen tilastollisessa vuosikirjassa, Tilastokatsauksissa, ja Eurostatin julkaisuissa sekä tietokannoissa.

Maatalouden tuottajahintaindeksiin liittyvää dokumentaatiota on saatavissa tilaston kotisivulta sekä tilastoa tuottavalta Tilastokeskuksen vastuualueelta (sähköpostiosoite mthi@stat.fi ja puhelinnumero 029 551 1000 / maatalouden tuottajahintaindeksi).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Maatalouden tuottajahintaindeksiä on laskettu vuodesta 1990 lähtien Eurostatin luokitusten mukaisesti ja se on siten vertailukelpoinen muiden EU-maiden maatalouden hintaindeksien kanssa.

Vanhat indeksisarjat eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia nykyisin käytössä oleviin indeksisarjoihin, koska hintamääritelmät ovat muuttuneet mm. hintatukien ja verotuksen osalta.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Maatalouden hintaindeksit kuvaavat maataloustuotteiden ja tuotantovälineiden arvolisäverottomien hintojen muutoksia. Indeksit eivät kuvaa määrien muutoksia eivätkä viljelijän saaman tulon tai menojen muutoksia. Suomen liittyessä Euroopan unioniin vuonna 1995 muutettiin maatalouden tuottajahintaindeksin laskentaperusteita. Vuodesta 1990 lähtien vuoden 2000 helmikuuhun saakka on maatalouden tuottajahintaindeksiä laskettu tuettomana ja hintatuet mukaan lukien. Indeksistä on olemassa tältä ajalta kahdet indeksisarjat. Maatalous tuli vuoden 1995 alusta arvonlisäverotuksen piiriin. Maataloustuotteiden hintatuet poistuivat pääosin 2000 luvun alusta ja niitä ei huomioida nykyisissä indekseissä.

Lisätietoja

Marianne Rautelin 029 551 3421
Vastaava osastopäällikkö:
Katri Kaaja

mthi@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute